

แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง

GUIDELINES TO SELF-DEVELOPMENT OF STUDENT TEACHERS' FACULTY OF EDUCATION AT THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY CENTRAL CAMPUS

ธนวัฒน์ ขุนราช^{1*} พัชรีย์ สีส่อง¹ และ คณิตชา สอนราช¹
Tanawat khunrach^{1*} Pachari Sison¹ and Kanitcha sonrach¹

Received : 10 February 2023

Revised : 20 April 2023

Accepted : 8 May 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 1,701 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 318 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นนักศึกษาที่อยู่ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 แบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.14$, $S.D. = 0.19$) สภาพปัญหาการปฏิบัติงาน ที่นักศึกษามีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = 0.22$)

¹มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง

¹ Thailand National Sports University Ang thong Campus

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: engthannava@hotmail.com

2. แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาตนเอง ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การหาแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

คำสำคัญ: การพัฒนาตนเอง / นักศึกษาวิชาชีพครู / มาตรฐานวิชาชีพ / มาตรฐานความรู้

ABSTRACT

The purposes of this research are to: 1. examine the problems of teacher students at the faculty of Education, Thailand National Sports University, Central Campus and 2. propose a professional self-development program for teacher students at the faculty of Education, Thailand National Sports University, Central Campus. The population of the research includes students in the 1,701 students of Year 1 - Year 5, academic year 2021. The research sample consists of 5 senior experts and 318 students of fifth-year students in academic year 2021 who is being a teacher student in operational internship. They were selected by using purposive sampling. The instrument used in the research was a questionnaire with a 5 levels rating scale and an IOC value of 0.60-1.00. The reliability value was 0.89. and an interview form for the development of teaching students. Research has been analyzed by using frequency, percentage, average, standard deviation and analyze self-development guidelines of teacher students with Content Analysis.

The results indicated that

1. The overall performance issues of teaching professionals were high ($M = 4.14$, $S.D. = 0.19$). Student teachers had the most difficulty with the following working condition: measurement and evaluation of learning outcomes, as well as research for problem-solving and learner development were at the highest level ($M = 4.78$, $S.D. = 0.22$).

2. A guideline for teaching professional student growth at faculty of Education, Thailand National Sports University Central Campus consists of the following four steps: Step 1: Analyze personal development needs, Step 2 Determine self-development goals, Step 3 Identify learning resources for personal development, and Step 4: Evaluation of personal development.

Keywords: Self-development, Students teacher, Professional standards, Knowledge standards

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม รวมถึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ที่เป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศชาติ (สำนักงานคณะ กรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนั้น การพัฒนาทางการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะ สนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทุกด้าน การยกระดับการศึกษาของครูเป็นหนึ่งในวาระ สำคัญทางการศึกษา ครูมีหน้าที่ต้องเตรียมนักเรียนให้พร้อมด้วยทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการ สำหรับอนาคต ครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562) เพราะการพัฒนาตนเองเป็นการพัฒนาศักยภาพด้วยตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะส่งผล ต่อตนเอง และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเองตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งเป็นข้อบังคับ ของผู้ประกอบวิชาชีพครู

มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นหลักสำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่พึงศึกษาให้เข้าใจอย่าง กระจ่างชัด เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติตนเองให้เหมาะสมกับความเป็นครู และยอมส่งผลต่อ การปลูกฝังและพัฒนาศิษย์ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ (สุนทร สันธพานนท์, 2560) ทั้งนี้ คุรุสภา มีอำนาจ หน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับ คุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในมาตรฐานความรู้ กำหนดไว้ว่า ผู้ประกอบ วิชาชีพครู จะต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์ การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 4) การวัด ประเมินผล การเรียนรู้ และการวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา 6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษา จะเห็นได้ว่ามาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้ มีเนื้อหาที่สำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติ งานของครูโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาวิชาชีพครูหรือครูที่ประจำการแล้ว ควรพัฒนาตนเอง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นหนึ่งสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการศึกษาเฉพาะด้าน โดยคณะศึกษาศาสตร์ มีบทบาทโดยตรงในการผลิต และพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพครู สาขา พลศึกษาที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพครู (มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ, 2563) นอกจากนี้การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ดังที่ Jia-Li, Chia-Ying, Wu, (2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ความสำคัญและการใช้ความรู้ ทางวิชาชีพในประเทศไต้หวัน พบว่า ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครู จำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เท่าทัน กับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ การประเมินความสามารถของตนเองเพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาอย่างรอบด้าน สอดคล้อง กับ มะसानุสึ อาลี (2562) ได้สรุปเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพครูไว้ว่า การพัฒนา ตนเองเป็นปัจจัยเร่งด่วน เป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทำงานของครูในหลาย ๆ ด้าน

ผู้ประกอบการวิชาชีพครูจะต้องปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง ทั้งความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

จากการศึกษาการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูนั่น ผู้วิจัยเห็นว่าหลายหน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู แต่ถึงอย่างไรการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่ดีและมีประสิทธิภาพควรมาจากความต้องการของตนเองเพื่อที่ผลลัพธ์ในการพัฒนาจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด ทั้งนี้ คณะศึกษาศาสตร์ จัดกระบวนการให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระหว่างเรียน ซึ่งหากนักศึกษาได้นำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริงนั้น นักศึกษาจะได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นครูวิชาชีพ สอดคล้องกับ นัยนา บุพพวงษ์ (2559) กล่าวว่า บุคคลที่กำลังจะเข้าสู่วิชาชีพครูจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับความเป็นครู หากผู้ประกอบการวิชาชีพและผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วิชาชีพครูในอนาคตต่อไปได้พยายามศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ ในภาระงานที่ตนเองต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ต้องหมั่นสำรวจสอบคุณสมบัติประจำตัวครูในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ ผู้วิจัยจึง มีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้ รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง ให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1

ประชากร ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 1,701 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 318 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นนักศึกษาที่อยู่ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ระยะที่ 2

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ และ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือมีตำแหน่งทางวิชาการเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
2. เป็นผู้มีประสบการณ์สอนหรือทำงานเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง
2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้ และการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู
2. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารในข้อ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ และนำไปให้ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม จำนวน 52 ข้อ แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า 0.50 อ้างอิงจากธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557) ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย/เนื้อหาที่มุ่งวัด มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ โดยผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม มีค่าระหว่าง 0.60-1
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม อยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ 0.89
5. จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ชุดเอกสาร ออนไลน์จาก Google Form แล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) โดยผู้วิจัยได้การสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานความรู้ ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง ในขั้นตอนที่ 1

2. จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 3 ข้อ
3. นำแบบสอบถามที่ร่างเสนอที่ปรึกษาโครงการ และแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดต่อไปยังวิทยาเขต เพื่อขอข้อมูลผู้รับผิดชอบในการเก็บข้อมูลการวิจัย และดำเนินการติดต่อโดยตรงกับผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ จาก Google Form ไปยังผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในแต่ละวิทยาเขต และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ตอบกลับ โดยผู้วิจัยดำเนินการส่ง – เก็บแบบสอบถาม ภายในเดือนมกราคม – มีนาคม 2565 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2564

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง แล้วส่งไปยัง ผู้ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน

2. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ และเตรียมความพร้อม อุปกรณ์เครื่องมือในการบันทึกเสียง เตรียมสมุด จดบันทึก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนการสัมภาษณ์ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

4. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียง ตรวจสอบข้อมูลจากการจดบันทึกให้เรียบร้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยวิธีการหาสถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดลำดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วง (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) ดังต่อไปนี้

4.50 – 5.00	แปลผล	สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	แปลผล	สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49	แปลผล	สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	แปลผล	สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	แปลผล	สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการจัดกลุ่มเรียบเรียงข้อมูลโดยการจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ร่วมกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง

1. ผลจากการวิจัยข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการหาสถิติค่าความถี่ ร้อยละ

ภาพที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

จากภาพที่ 1 พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 318 คน เป็นนักศึกษา เพศชาย จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47 นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 24.53 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 103 คิดเป็นร้อยละ 32.39 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 131 คิดเป็นร้อยละ 41.19 นักศึกษาสังกัดวิทยาเขตกรุงเทพ จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.27 วิทยาเขตชลบุรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.55 วิทยาเขตสมุทรสาคร จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.87 วิทยาเขตสุพรรณบุรี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 วิทยาเขตอ่างทอง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.92

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง

มาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้	สภาพปัญหาการปฏิบัติงาน		
	M	S.D.	แปลผล
1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.59	.57	มาก
2 จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	4.30	.32	มาก
3 เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	4.70	.20	มากที่สุด
4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน	4.78	.22	มากที่สุด
5 การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา	4.20	.63	มาก
6 การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา	3.28	.42	ปานกลาง
รวม	4.14	.19	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.14$, $S.D. = .19$) สภาพการปฏิบัติงานที่นักศึกษามีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = .22$) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $S.D. = .20$) และด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30$, $S.D. = .32$) ส่วนสภาพการปฏิบัติงานที่นักศึกษามีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านการออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.28$, $S.D. = .42$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 5 ท่าน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ว่า แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ตามมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานความรู้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากมาตรฐานวิชาชีพเป็นข้อกำหนดที่ผู้ประกอบการวิชาชีพครูจะต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติ รวมทั้งมาตรฐานความรู้เป็นความรู้ที่ครูจะต้องมีอย่างเพียงพอ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ปฏิบัติในการทำงานต่อไปให้เกิดประโยชน์ และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยสามารถดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาตนเอง เป็นการสำรวจความต้องการของตนเอง โดยจัดลำดับความสำคัญเรื่องที่ตนเองจะพัฒนา ซึ่งจะต้องเป็นความต้องการของตนเองที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง เป็นการวางแผนในการนำไปปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพครูอาจจะระบุกิจกรรม ระยะเวลา ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งนี้การตั้งเป้าหมายจะต้องกำหนดไว้ให้พอดีเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 3 การหาแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง เป็นการเลือกวิธีการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งสามารถเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองได้จาก การใช้ประสบการณ์ การสอบถามผู้รู้ การเข้าร่วมกิจกรรม โครงการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการประเมินหรือตัดสินผลการปฏิบัติตามที่ตนเองได้กำหนดหรือวางแผนไว้เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาจุดอ่อนของตนเองให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้วิจัยได้สรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 5 ท่าน ดังข้อมูลต่อไปนี้

“มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานความรู้ เป็นสิ่งที่จะต้องมีการใช้ในการประกอบวิชาชีพครู เพราะวิชาชีพครูพลศึกษาจะต้องมีความรู้ มีทักษะ และสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนได้อย่างดีและถูกต้อง ดังนั้นครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีมาตรฐานตามวิชาชีพครู โดยการสร้างแรงบันดาลใจหรือการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้ รวมทั้งนักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้จากการสอบถามจากครูพี่เลี้ยง หรือครูพลศึกษาที่มีความรู้ ซึ่งในบางครั้งความรู้หรือประสบการณ์ของเราอาจไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือในสถานการณ์ที่ตึงเครียดก็อาจทำให้ความคิดของเราไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุด เราจึงจำเป็นต้องสอบถามและขอคำปรึกษาจากครูพี่เลี้ยง หัวหน้าหมวด หรือเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ รวมทั้งการขอคำแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย เพื่อมาพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพต่อไป”

ครูพลศึกษา

“มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานด้านความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรครู และนักศึกษาที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นความรู้ที่นักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องรู้เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติในการทำงานจริงการพัฒนาตนเองควรให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่ครูจะต้องนำไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งอาจพัฒนาตนเองได้จากการอ่านหนังสือ ทบทวนเอกสารตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาตนเองที่นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถทำได้ รวมทั้ง

การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษา รวมทั้งรูปแบบการพัฒนาตนเองโดยการเรียนกระบวนการกลุ่มก็เป็นทางเลือกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อาจจะเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากกลุ่มเพื่อน หรือครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพครู ทั้งนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องตระหนักและเห็นคุณค่าของงานที่ครูจะต้องปฏิบัติและพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ ทบทวนจุดด้อยในสิ่งที่ตนเองจะต้องพัฒนาเพื่อเป็นนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีคุณภาพ”

ผู้อำนวยการโรงเรียน

“มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านความรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับวิชาชีพครู ซึ่งนับได้ว่าเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครุนั้น นักศึกษาต้องเริ่มจากการตั้งเป้าหมาย และมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้มีทักษะเกี่ยวกับวิชาชีพครู ซึ่งการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้น ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในระหว่างนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ หรือกำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาสามารถหาความรู้ได้จากการสอบถามอาจารย์ สอบถามครูพี่เลี้ยง หรือขอคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ ผู้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่นักศึกษาต้องการ หรืออาจหาความรู้ได้จากการเข้าร่วมอบรมวิชาการ เข้าร่วมโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะ ที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ

หัวหน้าวิชาการ

“การพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เนื่องจากมาตรฐานวิชาชีพเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครู หากนักศึกษานำองค์ความรู้ ไปฝึกปฏิบัติจริงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก็ถือเป็นการพัฒนาตนเองอีกหนึ่งรูปแบบ เนื่องจากเมื่อนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นักศึกษาจะได้เรียนรู้ เมื่อเจอปัญหา นักศึกษาจะได้คิด ค้นหาวิธี การแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี รวมถึงนักศึกษามีครูพี่เลี้ยงจากทางโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ตรง รวมถึงอาจารย์นิเทศก์จากทางมหาวิทยาลัยที่คอยติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษารวมทั้งคอยให้คำแนะนำต่าง ๆ และด้วยวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถหาความรู้หรือพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็วจากการเข้าร่วมอบรมทางวิชาการ รวมถึงนักศึกษาต้องรู้จักการประเมินความก้าวหน้าในการทำงานของตนเอง หรือทบทวนข้อบกพร่องข้อที่ตนเองควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ”

รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์

“การพัฒนาตนเองเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาตนเองตั้งแต่ตอนเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เมื่อสำเร็จการศึกษาและประกอบอาชีพก็จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถพัฒนาตนเองเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพด้านความรู้ ได้ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะนักศึกษาจะต้องนำองค์ความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริง ทั้งนี้ หากนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติและเรียนด้วยตนเองแล้ว นักศึกษาจะได้เรียนรู้ และเมื่อเจอปัญหานักศึกษาสามารถสอบถามครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ หรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งใน

โรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ผลลัพธ์ในการลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ด้านความรู้ต่าง ๆ จะเกิดแก่นักศึกษาเอง ดังนั้น การพัฒนาตนเองที่ตึ้นนั้นนักศึกษาจะต้องกำหนดหรือจัดลำดับในเรื่องที่ต้องการพัฒนาที่มีัยจำเป็น กับตัวนักศึกษาเอง คั่นคว้าช่องทางในการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมและต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มั่นทบทวนในสิ่งที่ตนเองได้ปฏิบัติอยู่เสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่นักศึกษามีสภาพ ปัญหาการปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า เมื่อนักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ภาคทฤษฎีไปประยุกต์สู่ภาคปฏิบัติในระหว่างการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูแล้ว ทำให้นักศึกษานั้น พบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจากการศึกษาความสัมพันธ์ จากการวิจัยและการประเมิน ของ สรร ธงยศ (2555) กล่าวว่า การวิจัยและการประเมินมีความสัมพันธ์ต่อสังคมศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ และมีความสัมพันธ์กันทั้งในมิติของความหมาย กิจกรรมการดำเนินงานและแนวทาง การนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน เป็นชิ้นงานหลักของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อได้ปฏิบัติจริงแล้วจึงเกิดปัญหา สอดคล้องกับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง (2560) ได้จัดทำ แผนการเรียนรู้ตลอดภาคเรียน และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามวิชาเอก การจัดการเรียนรู้ การ วัดและประเมินผลการเรียนรู้และนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน การประเมินปรับปรุง และการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับ จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และ ชัยยุทธ มณีรัตน์ (2562) กล่าวว่า การวิจัย ในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาครูและผู้เรียน แต่ยังพบว่า ครูผู้วิจัยยังคงขาดความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เช่น ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน รูปแบบการวิจัยปฏิบัติ การกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การนำผลการวิจัยไปใช้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

แนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตภาคกลาง มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยจัดลำดับความสำคัญ การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ควรพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู อาจเป็นเพราะว่า เมื่อนักศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูแล้วนั้น นักศึกษาจะสามารถบอกได้ว่า เรื่องใดสำคัญหรือเป็นปัญหา ในการทำงานสำหรับนักศึกษามากที่สุด ซึ่งการพัฒนาตนเองที่ตึ้นนั้นควรมาจากความต้องการของ ตนเองเพื่อที่จะได้กำหนดวิธีตอบสนองการทำงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Rouda และ Kusy (1995) กล่าวว่า การวิเคราะห์ความแตกต่าง ต้องพยายามหาความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง (actual needs) ไม่ใช่ความต้องการการรับรู้ (perceived needs) หรือความต้องการจำเป็นตาม

ความรู้สึก (felt needs) ซึ่งหากสามารถวิเคราะห์ความต้องการของตนเองที่แท้จริงได้ ก็จะสามารถเลือกแนวทางในการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม จะเห็นได้ว่าการพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาตนเอง และจะต้องเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง เป็นการวางแผนในการนำไปปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพครูอาจจะระบุกิจกรรม ระยะเวลา ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งนี้ การตั้งเป้าหมายจะต้องกำหนดไว้ให้พอดีเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ สามารถบรรลุผลได้จริง ไม่ตั้งไว้จนสูงเกินไป เมื่อทำไม่ได้ ไม่สำเร็จก็จะทำให้ผิดหวัง ถ้าตั้งไว้ต่ำจนเกินไปก็จะทำให้ไม่มีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ไม่มีความกระตือรือร้น ขาดความอดทน ไม่สู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ สอดคล้องกับ Mind Tools Content Team (2015) ได้อธิบายเกี่ยวกับ กฎทองของการตั้งเป้าหมาย ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายที่เราปรารถนาจริง ๆ สำคัญและมีค่าสำหรับตนเอง 2) เป้าหมายควรประกอบด้วย SMART เป้าหมายที่ดีจะต้องชัดเจน และเจาะจง และมีทิศทางที่จะทำให้เรารู้ว่า เป้าหมายที่กำหนดจะจบที่ใด 3) เขียนเป้าหมายที่ต้องการให้เห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นเป้าหมายอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมจับต้องได้ 4) กำหนดแผนขั้นตอนการลงมือกระทำ การเขียนขั้นตอนจะช่วยให้เราเห็นความก้าวหน้าของเป้าหมายที่ต้องการทำ และ 5) ทบทวนเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ จะเห็นได้ว่าการกำหนดเป้าหมายที่ดีเป็นเหมือนแผนที่ในการเดินทางอย่างมีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การหาแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง เป็นการเลือกวิธีการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งสามารถเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองได้จาก การใช้ประสบการณ์การสอบถามผู้รู้ รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรม โครงการ การอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ดังที่ วรพงศ์ ผูกภู (2563) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งข้อมูลความรู้ ทั้งที่อยู่ในตัวบุคคล สถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประสบการณ์ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ สามารถหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการประเมินหรือตัดสินผลการปฏิบัติตามที่ตนเองได้กำหนดหรือวางแผนไว้เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาจุดอ่อนของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ได้ทบทวนถึงการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นการสำรวจตนเองว่าที่ผ่านมาเราได้พัฒนาตนเองในเรื่องใดบ้าง พัฒนาแล้วเป็นอย่างไร หรือมีเรื่องใด ที่ตนเองต้องพัฒนา และยังเป็นโอกาสที่จะทำให้เราได้พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Indeed Editorial Team (2021) กล่าวว่า การประเมินตนเองเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประเมินความก้าวหน้าและการพัฒนาอาชีพ การประเมินตนเองเป็นตัวสะท้อนความรู้และทักษะที่คุณได้รับจากการพัฒนา และด้านใดที่ต้องปรับปรุง การประเมินตนเองยังช่วยบันทึกความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู ด้านที่พบปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาวิชาชีพครู ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากเป็นความรู้ที่มีความสำคัญต่อนักศึกษาวิชาชีพครูพลศึกษาควรมีให้เพียงพอในการนำไปใช้

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครูนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้การพัฒนาการศึกษาหรือการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูนั้น มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องดำเนินการวางแผนให้สอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีคุณภาพต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเพื่อหารูปแบบแนวทางการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง. (2560). **คู่มือปฏิบัติการสอน**.

อ่างทอง: มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง.

จิตติรัตน์ แสงเลิศสุทัย, และ ชัยยุทธ มณีรัตน์. (2562). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. **วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร**. 9(2): 1-10.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**.

(พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญอิสซึนาสอาร์แอนด์ดี.

นัยนา บุพพวงษ์. (2559). **ครูและการเป็นครูวิชาชีพ**. ตำราประกอบรายวิชาพื้นฐานวิชาครูรหัสวิชา กศ. 012002.

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. (2563). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา (4ปี)**

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง.

มะसानุสี อาลี. (2562). **ความต้องการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพครู**

ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายมายอพัฒนา จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย

มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- วรพงศ์ ผูกฤ. (2563). **องค์ประกอบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<https://www.randdcreation.com> (2564, 10 ธันวาคม)
- สรรร ธงยศ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่าง “การวิจัย” และ “การประเมิน”. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. 2(2), 20-25.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). **ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0**. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<https://www.nesdc.go.th> (2564, 19 พฤษภาคม)
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). **กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซี-ทีซีเอฟ)**. กรุงเทพฯ: ออนป้า.
- Indeed Editorial Team. (2021). **How to Perform a Self-Assessment**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://ca.indeed.com>.
- Jia Li, H., & Chia Ying, W. (2015). Student Teacher Perception of Teacher Education and Professional Knowledge Acquisition, Use, and Importance in Taiwan. **Journal of Research in Education Sciences Taipei**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://www.proquest.com>.
- Mind Tools Content Team. (2015). **The Golden Rules of Goal Setting**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://prime.mindtools.com/pages/videos/golden-rules.htm>.
- Rouda, R. H., & Kusy, M. E. (1995). **Needs assessment: The first step**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://www.alumni.caltech.edu>.